

DİKKAT...

Anne babalar bazı durumlarda çatışma çıkmaması ya da çocuklarını korumak adına çocuklarının sorumluluklarını onların yerine üslenir. Çocuk "nasıl olsa benim yerime yapıyor" diye düşünmeye başlar ve bir süre sonra her şeyi kendisinin yerine başkalarının yapmasını bekler. Çocuğunuzun davranışlarının sorumluluğunu alması için; eğer gerekiyorsa olumsuz sonuçlarına katlanması ya da başkalarıyla çatışması gerekmektedir.

İnsan, sadece sorumluluk üstlenerek, zihnini sağlam ve dengeli bir şekilde geliştirebilir."

(John Dewey)

SORUMLULUK SAHİBİ KİŞİLER

- ✓ Kendine güvenir, kararlarını kendisi verir.
- ✓ Karar alırken seçenekleri düşünür ve ileriye görebilir.
- ✓ Bağımsız davranır, davranışlarının etkisini dikkate alır.
- ✓ Kendi başına yapabileceği işleri yardım almadan yapar.
- ✓ Etkili plan yapar, zamanı iyi kullanır.
- ✓ Özeleştiri yapar.
- ✓ Bugünün işini yarına bırakmaz.

Ancak sorumluluk, başkalarının söylediği her şeyi yerine getirmek olarak düşünülmemelidir. Bu şekilde davranan çocuk, gerektiğinde öncelik vermesi gereken konuların ayrımını yapamaz. Örn: Ertesi gün dersi varken, arkadaşı çağırdı diye gezmeye giden çocuk sorumlu değildir.

Önceliklerimiz zorunluluklarımızdan daha büyük olamaz. Haklarımız, sorumluluklarımızı yerine getirdiğimiz sürece korunurlar."
(John F. Kennedy)

Sorumluluk" konusunda mesajlar veren filmler izleterek, tüm öğrencilerin hatta siz anne-babaların katılabileceği etkinlikler düzenleyerek en önemli değerlerden biri olan "Sorumluluğu" çocuklarımıza kazandırmaya çalışacağız. Bu süre içinde sizler de evde veya okul etkinliklerinde çocuğunuza destek olursanız başarıya kısa sürede ulaşırız.

Hepinize saygı, sevgi ve hoşgörü ile kuşatılmış günler diliyoruz.



Sayın Velimiz,

Bu yıl Değerler Eğitimi Programına "Sorumluluk konusu ile başlıyoruz. İlk olarak sorumluluk konusunu seçmekteki amacımız tatilden yeni dönen ve okula uyum sürecini tamamlamak üzere olan öğrencilerimizin planlı ders çalışma, ödev yapma, yaş gruplarına göre evdeki ve sınıf içindeki sorumluluklarını hatırlatmak, sorumluluk duygusunun sağlıklı, başarılı, çevresiyle uyumlu ve mutlu bir birey olabilmedeki önemini vurgulamaktır.

Ders yoğunluğunun artacağı, sınıf içindeki kuralların hatırlanacağı bu süreçte sorumluluk anlayışını öğrencilere benimsetebilmenin onların ileriki hayatlarını olumlu yönde etkileyeceğine inanıyoruz.

"Sorumluluk" değeri öğrencilerimizin kendi ayakları üzerinde durabilmeleri, bir birey olarak toplumsal rollerini alabilmeleri için çok önemlidir. Sorumluluk, bireyin sosyal yaşama uyum sağlaması, üzerine düşen görevleri yerine getirmesidir. Ayrıca, bireyin kendine ait bir olayın başkaları üzerindeki etkilerini üstlenmesi, başkalarının haklarına saygı göstermesi ve kendi davranışının sonuçlarını sahiplenmesi anlamına da gelmektedir. **Sorumluluk, doğuştan getirilen değil, sonradan öğrenilen davranışlardan oluşur. Sorumluluğu öğrenmek de tıpkı diğer becerileri öğrenmek gibidir. Kişi ne kadar çok denerse bu konuda o kadar çok başarılı olur.**

Bu bilinçle okulumuzda sınıf öğretmenleri, şube rehber öğretmenleri ve branş öğretmenleri sorumlulukla ilgili etkinlikleri sınıflarında işleyecekler. Ayrıca konu ile ilgili ders dışı etkinlikler de uygulanacak. (Her gün sınıf ve Bahçe düzenlemesi, bakımı, çiçeklendirilmesi. Bahçe demirlerinin ve duvarlarının öğrenciler tarafından boyanması. Spor sahalarının öğrenciler tarafından düzenlenmesi Yarışmaların, çevre kampanyalarının, gezilerin, film izleme etkinliklerinin vb. düzenlenmesi)

SİZLER ÇOCUKLARINIZIN SORUMLULUK BİLİNCİNİ GELİŞTİRMEK İÇİN EVDE NELER YAPABİLİRSİNİZ?

Sorumluluk kazandırmanın en uygun olduğu belli bir yaş dönemi yoktur. Sorumluluk erken çocukluk dönemlerinden başlayarak çocuğun yaşına, cinsiyetine ve gelişim düzeyine uygun görevler vermekle başlar. Çocuklarınızın sorumlu birer birey olmalarını istiyorsanız öncelikle anne baba olarak sizler model olmalısınız.. Sorumluluk kazandırmak istediğiniz halde sorumluluklarınızı yerine getirmemeniz onları olumsuz etkileyecektir.

✗ Çocuğunuzun yaşına uygun sorumluluklar listesi hazırlayın. (Bu listeyi çocuğunuzun sınıf öğretmeninden de temin edebilirsiniz.) Üstlenmek istediği sorumlulukları, bu listeden **seçmesine fırsat verin** ve onun doğru kararlar verebileceğine olan güveninizi hissettirin.

✗ Çocuğunuza kazandırmak istediğiniz sorumluluk alanı ne olursa olsun mümkün olan **en basit basamaktan başlayın**. Bir yetişkin bile dağınık bir odaya girdiğinde nereden başlayacağını bilemeyebilir. Eğer çocuğunuzun odasını toplamasını istiyorsanız öncelikle yapacağı işleri basamaklandırın. Birinci basamak

oyuncakları kutularına yerleştirmek, ikinci basamak kirli ve temiz çamaşırları ayırmak, kirlileri kirli sepetine, temizleri ait oldukları yerlere yerleştirmek gibi olabilir.

✗ Onun adına düşünmek yerine kendi başına **düşünmesine fırsat verin**. Problemlerini kendisinin çözmesi için onu yönlendirin.

✗ Çocuğunuzun yapamadıklarına değil yaptıklarına odaklanın, **olumlu geri bildirim verin**. Çocuğunuz verilen sorumluluğu yerine getirdiğinde bu davranışını fark edip ona bundan duyduğunuz memnuniyeti belli edin.

✗ Onun adına işlerini yapmayın. Biraz geride durup çocuğun kendi başına iş yapmasına ve hatalarının sonuçlarını yaşamasına **olanak sağlayın**.

✗ **Unutmayın** aşırı koruyucu, otoriter veya çocuğun serbest bırakıldığı aile ortamlarında sorumluluk bilinci gelişmez. Anne babanın lider konumunda olduğu ve sorumluluğu evdeki tüm bireylerin paylaştığı demokratik aile ortamlarında, çocuk sorumluluk bilincini öğrenir

Çocukta Sorumluluk bilinci nasıl kazandırılır?



Her çocuk aynı zamanda, aynı sorumluluğu alamaz. Çocukların kişilik özellikleri, fiziksel yapıları dikkate alınmalıdır. Burada önemli

olan çocukların kendi işini yaparken engellenmemesidir. Sık sık görürüz; bir soru sorulduğunda çocuğun yerine cevap vermeye kalkan anne ve babaları. İşte bu ve benzeri davranışlar çocukta sorumluluk duygusu ve kişilik gelişimini olumsuz etkileyen ebeveyn tutumlarıdır. Duygularını, tepkilerini ifade etmesine, gerektiğinde 'hayır' demesine izin verilmeyen çocuklarda bağımsız bir kişilik gelişmediği için sorumluluk duygusu kazanmakta zorlanırlar.

SORUMLULUK DUYGUSUNUN GELİŞİMİ

Sorumluluğu öğrenmek de tıpkı diğer becerileri öğrenmek gibidir. Çocuk ne kadar çok denerse bu konuda o kadar çok başarılı olur. Çocuğun kendi kendini yöneten, yüksek benlik saygısına sahip, doyumlu bir birey olarak gelişmesi, büyük ölçüde ona sağlanan fırsatlara ve ebeveyn yaklaşımına bağlıdır.

Koruyucu ebeveyn yaklaşımı, çocuğun bağımsızlık ve sorumluluk hissetmesini engeller. Ebeveynler iyi niyetle yaklaştıklarını düşünerek çocukları için her şeyi yapmaları gerektiğine inanırlar ve onların bütün yaptıklarından kendilerini sorumlu hissederler. Yemeğinden giyimine, ev ödevlerinden hobi ve arkadaş seçimlerine kadar, çocuk adına her şeye karar verirler. Çünkü onlara göre çocukların davranışları kendi anne babahklalarının yeterliliğini yansıtır. Fakat çocuklarını bütün sonuçlardan korudukları için onların öz güvenlerini ve bağımsızlıklarını yok edebilirler.

Çocuğunuzun öncelikle evde bazı sorumluluklar üstlenerek sorumluluk bilincinin gelişmesi, onun okul ile ilgili sorumluluklarını da daha

kolay üstlenmesine ve karşılaşılabileceği sorunlarla baş edebilmesine yardımcı olacaktır. Çocuğun yaşı ne olursa olsun sorumluluk almayı öğrenmenin anlamı, şu üç alanda kabul edilebilir davranışlar gösterebilmektir

- Kurallara uymak,
- Sağduyu kullanmak,
- Tercihlerin ya da seçimlerin sonucuna katlanmak.

Ancak sorumluluk, başkalarının söylediği her şeyi yerine getirme olarak düşünülmemelidir. Ebeveyninin, öğretmeninin ya da çevrenizdeki herhangi birinin söylediklerini yerine getiren çocuğa sorumlu çocuk gözüyle bakamayız. Bu şekilde davranan çocuk, gerektiğinde öncelik vermesi gereken konuların ayrımını yapamaz.

Örn: Ertesi gün dersi varken, arkadaş çağırıyor diye gezmeye giden çocuk sorumlu değildir.

Sorumluluk



Disiplin

**Her
Zaman**



Sorumluluğumun Farkındayım!



BOSTAN KORKULUĞU

Bostan korkuluğu bir gün kendini çok yalnız hissetti. Kendine bir arkadaş aramaya karar verdi.  nce kargaya sordu:

-Benimle arkadaşlık eder misin? Karga kızarak:

-Bana bir darı tanesi bile vermezsin. Seninle nasıl arkadaş olabilirim? dedi. Uçtu gitti.

Korkuluk  z lerek boynunu büktü. Ayağının dibindeki tarla faresine seslendi:

-Ne olur seninle arkadaş olalım.

-Seninle dost olunur mu? Geçen gün açlıktan ölen yavruma yiyecek götürüyordum. Sen önüme  kınca korkudan ne yapacağımı şaşırdım, dedi.

Korkuluk buna çok üzüldü. Biraz ileride oynayan çocukları görüp onların yanına yaklaştı:

-Beni de aranıza alın ne olur, diye yalvardı. Çocuklar hep bir ağızdan:

-Bizleri korkutuyorsun. Topumuz ka sa, senden korkup geri alamıyoruz, dediler. Sonra da koşarak oradan uzaklaştılar.

Zavallı korkuluk şaşırıp kaldı.

-Hiç kimse beni sevmiyor. Herkes benden korkup kaçıyor, diye ağlamaya başladı.

Onun bu söylediklerini bekçi köpeği duydu. Havlayarak:

-Korkuluk kardeş, yalnız yaşayan bir tek sen değilsin, dedi. Sonra devam etti:

-Ben de yalnızım. Benden de herkes korkuyor. Havlayarak buraya kimseyi yaklaştırmıyorum. Çünkü görevim bu, dedi.

Bunun  zerine korkuluk ağlamayı kesti.

-Doğru söylüyorsun. Ben görevimi yapmasam kuşlar, fareler ekinleri yer bitirir. Çocuklar tarlayı ezer. Sonra sahibim, karısı ve üç çocuğu nasıl geçinir? dedi ve o günden sonra da işini en iyi şekilde yaptı ve yalnızlıktan şikayet etmedi.

DEVE KUŞU GİBİ

Erkan ailesiyle birlikte küçük bir balıkçı kasabasında yaşıyordu. Babası tekne ile denize açılır, balık avlardı. Erkan her seferinde ona katılmak ister ancak babası tehlikeli olduğu için onu yanına almazdı.

-Ben artık büyüdüm! dedi Erkan bir gün. Denize açılacak yaştayım.

-Öyle mi? dedi babası. Buna hazır olup olmadığını anlamak için seni bir sınavdan geçireceğim.

Ertesi sabah ezanlar okunur, horozlar öterken babası Erkan'ı uyandırdı.

-Haydi oğlum, kalk. Birlikte sabah namazını kılalım, dedi.

Erkan sıcak yatağını terk etmek ve uykusunu yarıda kesmek istemiyordu. Hem durup dururken bu da nerden çıkmıştı?

-Aman baba... diye sızlandı. Ben daha küçüğüm, büyüyünce kılarım.

Güneş doğduğunda kalktı, üzerini giyindi.

-Buraya gel diye seslendi babası. Çitleri boyarken bana yardım et.

Erkan boya fırçalarını almak için eve giderken arkadaşlarının sesini duydu. Onu sahilde yüzmeye çağırıyorlardı.

-Ben gidiyorum, diyerek bahçe kapısından dışarı çıktı.

Babası “çiti boyayacaktın...” diyecek oldu. Ancak Erkan çoktan uzaklaşmıştı.

Ertesi sabah babası denize açılmaya hazırlanırken, Erkan yine balığa çıkacak kadar büyüdüğünü tekrarlayıp duruyordu. Babası iskele kenarına oturup Erkan'ı yanına çağırırdı.

-Bir karar versen iyi olur, dedi. Büyüdün mü, büyümedin mi?

Erkan bu soruya bir anlam veremedi. Babası konuşmaya devam etti:

-Devekuşuna “kanatların var, uç” demişler. Kanatlarını sıkıca kapamış “ben deveyim” demiş. “Madem devesin yük taşı” demişler. Yine işine gelmemiş, hemen kanatlarını açmış “ben kuşum” demiş. Kendi haline bırakmışlar. Gezerken bir avcı görünce saklanmak için hemen başını kuma gömmüş.

Erkan hikayeyi beğenmişti ama babasının kendisine yaptığı devekuşu yakıştırması hoşuna gitmemişti.

-Sen de işine nasıl geliyorsa öyle davranıyorsun, dedi babası. Allah'a ve ailene karşı sorumluluklarını yerine getirmeye gelince küçük, gezmeye ve eğlenceye gelince büyük oluyorsun. Bu şekilde başkasını değil, sadece kendini kandırıyorsun.

Erkan düşündü. Babası doğru söylüyordu. Erkan her durumda kendini rahatlatmak bir bahane buluyordu.

-Gerçeklerde ve sorumluluklardan kaçılmaz, dedi kendi kendine. Meğer bu şekilde sorumsuzca davranarak Allah'ı ve insanları değil, sadece ve sadece kendimi kandırıyordum. Tıpkı deve kuşunun yaptığı gibi...

DEĞERLER EĞİTİMİ PROJESİ SORUMLULUK

SORUMLULUĞUN BEŞ İLKESİ

Yaptığım her şeyden sorumluyum. Eğer iyi yaparsam itibar görürüm. Eğer yapamazsam, kendim yapamadığımı kabul eder suçu başkalarına atmam.

İyi bir iş ve hayat tarzı için eğitimimden ben sorumluyum, dolayısıyla benim yapmam gerekenleri kapasitem yeterli olduğu ölçüde kendim ve çevrem için başkaları değil ben yaparım.

Ailemi ve çevremdeki diğer kişileri anlayış ve saygı çerçevesinde eğitmekten sorumluyum. Farklı olsak, farklı görünsek ve farklı düşünssek bile bu önemli olmamalı, önemli olan her birimizin değerli bir insan olmasıdır.

Halkıma, uluslara ve dünyaya destek olmaktan sorumluyum. Bu her bireyi daha adil, daha demokratik ve daha misafirperver olmaya götürür.

Dünyayı sevgiyle umursamak ve daima korumaktan sorumluyum.

NASIL SORUMLU BİR İNSAN OLUNUR?

●Güvenilir ol ve insanlara güven; bir şeyi yapmaya söz verdiğinde sözünde dur.

●Kendi işini önem ver. Senin yapman gerekenleri başkalarına yaptırma.

●Davranışlarının sorumluluğunu al; mazeret bulma ya da başkalarını suçlama.

●Aklını kullan; harekete geçmeden önce düşün; davranışlarının sonuçlarını düşün.

SORUMLULUKLARIM

Yataktan zamanında kalkmak.

Ödevleri bitirmek.

Kendi işlerimi yapmak.

Biten ödevlerimi geri getirmek.

Okul malzemelerimi okula düzenli olarak getirmek.

İyi bir tutum sergilemek.
(Teşekkür etmek, lütfen demek.)

SORUMLULUK,
ÖZGÜRLÜĞÜN
BEDELİDİR.

"BİR LİDER HER
ŞEYDEN
VAZGEÇEBİLİR;
SORUMLULUK HARİÇ."

John C. Maxwell

"EĞER ÇOCUKLARININ
AYAKLARI ÜZERİNDE
DURMASINI İSTİYORSAN
OMUZLARINA BAZI
SORUMLULUKLAR YÜKLE."

Abigain Van Buren

"İSTEDİĞİN HER
ŞEYİ YAPMAKTA
ÖZGÜRSÜN.
KATLANACAĞIN ŞEY
SADECE SONUÇLARIDIR."

Sheldon Kopp

"HERKES KENDİ
EVİNİN ÖNÜNÜ
SÜPÜRSE DÜNYA
TERTEMİZ OLUR."

Johann Wolfgang Von Goethe

"HER BİRİMİZ HER
ŞEY İÇİN VE HERKESE
KARŞI SORUMLUYUZ."

Dostoyevski

"BİR TEHLİKE ANINDA
GEMİDEN UZAKLAŞAN
FARELER GEMİNİN
BATMASINI BİR TÜRLÜ
AFFEDEMELER."

Wieslaw Brudzinski

"İYİ YAPILAN İŞİN
ÖDÜLÜ ONU İYİ
YAPMIŞ OLMAKTIR."

Ralp Woldo Emerson